

OPIS POVAHY VYBRANÝCH DRUHOV FINANČNÝCH NÁSTROJOV

Cieľový trh vybraných druhov finančných nástrojov

Cieľovým trhom pre všetky tu uvedené finančné nástroje sú profesionálni klienti, oprávnené protistrany a neprofesionálni klienti, ktorí majú dostatočné znalosti o charaktere a rizikách finančných nástrojov a deklarujú odolnosť voči riziku investície do finančných nástrojov ako aj schopnosť znášať prípadnú stratu.

Akcia

Charakteristika finančného nástroja

Akcia je cenný papier, ktorý vyjadruje podiel na majetku akciovej spoločnosti. **Akcionár** (t.j. majiteľ akcie) má právo zúčastňovať sa na valnom zhromaždení akciovej spoločnosti a hlasovať na ňom (napr. o rozdelení zisku, o voľbe členov predstavenstva a pod.), má právo na podiel na zisku (tzv. **dividendu**, a to v prípade, že valné zhromaždenie schváli výplatu dividend) a má tiež právo na podiel na likvidačnom zostatku v prípade likvidácie akciovej spoločnosti. Akcionár nemá právo na akékoľvek pevné, vopred garantované výnosy alebo úroky zo svojich akcií.

Emitenti:

- akciové spoločnosti, domáce aj zahraničné

Výnosy finančného nástroja:

Výnos je tvorený dvoma zložkami – zmenami trhovej ceny akcie a vyplácanými dividendami. Je zrejmé, že tak, ako môže cena akcií rásť, môže aj klesať. Trhová cena akcie závisí výlučne od ponuky a dopytu na trhu, pričom na ponuku a dopyt pôsobí viacero faktorov: dosahované hospodárske výsledky (zisk alebo strata) spoločnosti, negatívne alebo pozitívne správy o tejto spoločnosti, celková hospodárska situácia v danej krajine, nálada na trhoch s cennými papiermi atď. Výplata dividend nie je garantovaná, závisí od rozhodnutia valného zhromaždenia o výplate dividend. Investíciu v podobe akcií je možné premeniť na hotovosť len predajom týchto akcií. Rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou je zisk alebo strata investora.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

žiadna

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

nie

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- riziko likvidity
- menové riziko

Dlhopis

Charakteristika finančného nástroja

Dlhopis je cenný papier, s ktorým je spojené právo majiteľa požadovať splácanie dlžnej sumy v menovitej hodnote a vyplácanie výnosov z nej k určitému dátumu.

Emitent (osoba, ktorá dlhopis vydala) je povinný tieto záväzky splniť. Majiteľ dlhopisu nemá právo zúčastňovať sa na valnom zhromaždení emitenta ani inak ovplyvňovať jeho hospodárenie. Majiteľ dlhopisu je veriteľom voči emitentovi a emitent je dlžníkom voči majiteľovi dlhopisu. Po vyplatení všetkých výnosov a menovitej hodnoty dlhopis zaniká.

Emitenti:

- nadnárodné a federálne agentúry (Svetová banka, EBRD...)
- vlády jednotlivých štátov (štátne dlhopisy)
- regionálne vlády, mestá a obce (komunálne dlhopisy)
- podniky (korporátne dlhopisy)
- banky (bankové dlhopisy)

Výnosy finančného nástroja:

Výnosy sa zvyčajne vyplácajú v pravidelných intervaloch - raz ročne, raz za polrok alebo raz za štvrtrok. Vyplácané výnosy dlhopisov sa nazývajú **kupóny**. Kupóny môžu byť:

- fixné (rovnaké počas celej doby životnosti dlhopisu, napr. 8 % p. a.)
- variabilné (nadviazané na nejakú referenčnú sadzbu (EURIBOR, PRIBOR), napr. 3M EURIBOR + 0,25 % p. a.)

Okrem dlhopisov s kupónmi existujú aj bezkupónové dlhopisy, tzv. zerobondy. Investor, ktorý podrží dlhopis do splatnosti, dosiahne výnos, ktorý sa rovná rozdielu medzi emisným kurzom dlhopisu (alebo jeho nákupnou cenou) a menovitou hodnotou dlhopisu (napr. menovitá hodnota dlhopisu je 10.000 EUR, nákupná cena 9.800 EUR, výnos pre investora 200 EUR = 10.000 EUR – 9.800 EUR).

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

zvyčajne pevne určená, niektoré dlhopisy splácajú menovitou hodnotu postupne, vo vopred určených intervaloch

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

emitent garantuje vyplatenie menovitej hodnoty dlhopisu vo výške 100 % k dátumu (dátumom) splatnosti

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- úrokové riziko
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko

Desať hlavných zásad, ktoré by mal zohľadniť každý klient, ktorý plánuje investíciu do podnikových dlhopisov:

Vyhodnoťte si riziká

Každá finančná investícia či transakcia by mala byť uskutočnená po zrelej úvahe, a len vtedy, ak investor porozumel všetkým rizikám, ktoré so sebou transakcia či investícia prináša, a je ochotný ich akceptovať.

Diverzifikujte svoje portfólio

„Nevkladajte všetky vajcia do jedného košíku“ – t.j. obmedzte riziko vytvorením diverzifikovaného portfólia. Investor by rozhodne nemal vložiť všetky svoje prostriedky či ich prevažnú väčšinu do jednej investície.

Rastúci výnos = rastúce riziko

Investor by mal byť veľmi obozretný obzvlášť v prípadoch, ak sa javí ponuka na prvý pohľad veľmi výhodne, napríklad ak je ponúkaný dlhopis s veľmi vysokým výnosom.

Riziko finančných ťažkostí emitenta

Predajom dlhopisov financuje emitent svoju podnikateľskú činnosť. Ak je zjavné, že emitent plánuje získať finančné prostriedky predajom vysoko úročených dlhopisov, zatiaľ čo iné podnikateľské subjekty využívajú oveľa lacnejšie financovanie (napríklad bankové úvery), je s najväčšou pravdepodobnosťou riziko budúcich finančných ťažkostí emitenta prinajmenšom zvýšené, čo by mal investor pri svojom rozhodovaní zohľadniť.

Tento typ investície nie je poistený

Investícia do podnikových dlhopisov nie je poistená. V prípade nesplatenie istiny či úrokov (kupónov) sa nie je možné obrátiť na Garančný fond investícií ani na Fond ochrany vkladov. Investor nákupom dlhopisov získava právo, aby mu emitent dlhopisov splatil istinu spolu s dohodnutými úrokmi (kupónmi). Investor teda dobrovoľne prijíma pozíciu veriteľa, zatiaľ čo emitent dlhopisov sa stáva jeho dlžníkom.

Zoznámte sa s emisnými podmienkami

Pred nákupom korporátnych dlhopisov je nutné sa zoznámiť s ich emisnými podmienkami a prospektom – tieto dokumenty môžu obsahovať ustanovenia zvyšujúce rizikovosť príslušných dlhopisov (napríklad že pohľadávky držiteľov dlhopisov budú v prípade úpadku emitenta uspokojené až ako posledné), alebo znižujú ich na prvý pohľad atraktívny výnos (napríklad právo emitenta dlhopisy splatiť predčasne či nevyplatiť v určitých stanovených prípadoch pravidelnú výplatu kupónu).

Úloha NBS ako orgánu dohľadu nad finančným trhom

Informácia, že NBS schválila emisiu dlhopisov, znamená len to, že NBS overila, či prospekt príslušnej dlhopisovej emisie spĺňa všetky zákonom stanovené formálne náležitosti. U tzv. súkromných emisiách dlhopisov (t.j. emisiách, ktoré nie je možné ponúkať investorom verejne a u ktorých je počet investorov zákonom obmedzený na 150) a u verejných emisiách dlhopisov do objemu 1 mil. EUR NBS prospekt cenného papiera neschvaľuje!

Získajte čo najviac informácií o bonite klienta

NBS nie je zo zákona povinná pri emisii dlhopisov preverovať bonitu ich emitenta. Pravdepodobnosť, že dlžník svoje záväzky splatí, posudzujú nezávislé ratingové agentúry, ktoré na základe podrobnej analýzy rizikovosti dlžníka stanoví tzv. rating (investičný stupeň), ktorý vyjadruje pravdepodobnosť, že dlžník svoje záväzky riadne a včas splatí. Ak nie je rating dlžníka k dispozícii (emitenti vysoko úročených korporátnych dlhopisov obvykle žiadny rating stanovený nemajú), zistite si sami čo najviac informácií o jeho bonite, pretože na nej závisí návratnosť vašich finančných prostriedkov.

Nepodceňujte riziko nesplatenia istiny

Je nutné si uvedomiť aj to, že pokiaľ sa emitent dlhopisov dostane do finančných problémov, môže dôjsť nielen k nevyplateniu kupónov, ale aj k nesplateniu investovanej čiastky (istiny).

Vyhodnoťte, či je investícia vhodná práve pre vás

Pred vykonaním investičného rozhodnutia vždy starostlivo zvážte, či máte dostatok informácií, aby ste vhodnosť investície mohli kvalifikovane posúdiť. Ak sa domnievate, že áno, vyhodnoťte si, či je investícia konkrétne pre vás a vašu osobnú finančnú situáciu vhodná.

Podielový list

Charakteristika finančného nástroja

Podielový list je cenný papier, s ktorým sú spojené práva jeho majiteľa (**podielníka**) na zodpovedajúci podiel na majetku podielového fondu a právo podieľať sa na výnosoch z tohto majetku.

Podielový fond je teda spoločným majetkom podielníkov. Podielový fond nemá právnu subjektivitu, podielové fondy vytvára a spravuje **správcovská spoločnosť**.

Správcovská spoločnosť sa zodpovedá podielníkom za to, ako spravuje majetok v podielovom fonde. Za správu majetku v podielovom fonde si správcovská spoločnosť účtuje tzv. **správcovský poplatok** (management fee), ktorý znižuje čistú hodnotu majetku v podielovom fonde.

Pred tým, ako sa investor rozhodne investovať do podielových fondov, mal by si pozorne preštudovať **prospekt**, ktorý je správcovská spoločnosť povinná ku každému podielovému fondu poskytnúť. Investor by mal porozumieť a akceptovať predovšetkým informácie o rizikách a poplatkoch, spojených s podielovým listom, ktoré sú uvedené v prospekte.

Základné členenie podielových fondov:

- otvorené podielové fondy** – podielové fondy, ktorých podielník má právo požiadať správcovskú spoločnosť o vyplatenie podielových listov z majetku v tomto podielovom fonde. To znamená, že investíciu v otvorenom podielovom fonde je možné kedykoľvek jednoducho premeniť na hotovosť, výplata obvykle prebehne do niekoľkých dní po podaní žiadosti.
- uzavreté podielové fondy** – podielové fondy, ktorých podielník nemá právo, aby mu na jeho žiadosť boli vyplatené podielové listy z majetku v tomto podielovom fonde. Podielník môže svoju investíciu do podielových listov uzavretého podielového fondu premeniť na hotovosť ich predajom, pričom podielové listy uzavretých podielových fondov sa zvyčajne obchodujú na burze. Uzavreté

podielové fondy sa vytvárajú na dobu určitú, podľa slovenskej legislatívy maximálne na desať rokov. Po uplynutí tejto doby nastáva buď vyplatenie podielnikov, alebo premena uzavretého podielového fondu na otvorený.

Emitenti:

- správcovské spoločnosti, tuzemské i zahraničné

Výnosy finančného nástroja:

Výnos je tvorený dvoma zložkami – zmenami trhovej ceny podielového listu a vyplácanými výnosmi. Cena podielového listu môže rovnako rásť, ako aj klesať. Správcovská spoločnosť je podľa slovenskej legislatívy povinná každoročne vyplácať podielnikom výnosy, avšak ich výška nie je garantovaná. Cena podielového listu závisí od trhových cien finančných nástrojov, ktoré sú v majetku príslušného podielového fondu. Ak chce investor posúdiť možný vývoj ceny podielového listu, musí brať predovšetkým do úvahy zloženie majetku príslušného podielového fondu a jeho investičnú stratégiu.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

pri otvorených podielových fondoch žiadna, uzavreté podielové fondy maximálne 10 rokov

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

žiadna

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- úrokové riziko
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- riziko realitného trhu
- menové riziko
- prípadne iné typy rizík podľa povahy a zamerania fondu, popísané v prospekte fondu

Zmenka

Charakteristika finančného nástroja

Zmenka je obchodovateľný **cenný papier**. Možno ju definovať ako písomný záväzok, ktorý musí mať presne určenú formu. Majiteľovi zmenky poskytuje právo požadovať v určenej lehote úhradu, resp. výplatu peňažnej sumy uvedenej na zmenke.

Náležitosti zmenky:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny, vyjadrené v jazyku, v ktorom je zmenka napísaná
2. dátum a miesto vystavenia zmenky
3. dátum (termín) splatnosti zmenky
4. suma, na ktorú je zmenka vystavená + mena
5. meno toho, kto má platiť (v prípade cudzej zmenky)

6. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť
7. miesto, kde bude zmenka uhradená
8. meno, adresa a podpis vystaviteľa zmenky

Emitenti:

- banky
- akciové spoločnosti
- podniky
- jednotlivci

Výnosy finančného nástroja:

Výnos je tvorený rozdielom medzi sumou, ktorú zaplatí investor pri vystavení zmenky a sumou vyplácanou v deň splatenia zmenky. V prípade, že zmenky vystavuje banka, **nevzťahuje sa na ne systém ochrany vkladov v rámci Fondu ochrany vkladov**, keďže zmenky sú taxatívne vyňaté spod ochrany vkladov.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

väčšinou ide o krátkodobý finančný nástroj s pevne určeným dátumom splatnosti

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

Závazok vystaviteľa zmenky zaplatiť zmenkovú sumu, resp. príkaz tretej osobe, aby v určenom čase za neho zaplatila určitú sumu. To znamená, že za vyplatenie zmenkovej sumy ručí vystaviteľ zmenky, prípadne iné osoby povinné zo zmenky (napr. avalista zmenky).

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko

Investičný certifikát

Charakteristika finančného nástroja

Investičný certifikát je cenný papier, ktorého hodnota je nadviazaná na hodnotu určitého podkladového aktíva, ktorým môže byť:

- a) index (napr. EURO STOXX 50)
- b) úroková miera (napr. EURIBOR)
- c) akcia a akciový kôš (baskets)
- d) dlhový cenný papier (napr. americké Treasuries)
- e) výmenný kurz (napr. EUR/USD)
- f) komodity (napr. ropa, zlato)

- g) kombinácie podkladových aktív
- h) iné

S investičným certifikátom je spojené právo nadobudnúť finančný nástroj, ktorý je podkladovým aktívom investičného certifikátu, alebo právo na vyrovnanie v hotovosti, alebo ich kombinácia.

Druhy investičných certifikátov:

- a) indexové
- b) garantované
- c) diskontné
- d) bonusové
- e) iné

Emitenti:

- banky alebo pobočky zahraničných bánk

Výnosy finančného nástroja:

Výnosy sú tvorené:

- a) zmenou trhovej ceny investičného certifikátu (kapitálový výnos, ak je nákupná cena nižšia ako predajná)
- b) rozdielom medzi nákupnou cenou certifikátu a sumou vyplácanou pri jeho splatnosti

Cena investičných certifikátov môže rásť, ako aj klesať. Trhová cena investičného certifikátu závisí od ponuky a dopytu na trhu a od trhovej ceny podkladového aktíva, pričom na ponuku a dopyt pôsobí viacero faktorov v závislosti od druhu investičného certifikátu. Investíciu v podobe investičného certifikátu je možné premeniť na hotovosť predajom tohto investičného certifikátu alebo jeho splatením, ak má certifikát určenú splatnosť. Rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou je zisk alebo strata investora.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

závisí od druhu investičného certifikátu (takzvané open-end certifikáty nemajú určenú splatnosť, ostatné majú presne určený dátum splatnosti)

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

závisí od druhu investičného certifikátu

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko
- riziko realitného trhu
- prípadne iné typy rizík podľa podkladového aktíva certifikátu

a) Indexový certifikát

Charakteristika finančného nástroja

Indexový certifikát umožňuje investorom kúpou jedného cenného papieru investovať súčasne do niekoľkých cenných papierov tvoriacich daný index. Hodnota indexového certifikátu rastie alebo klesá podľa hodnoty podkladového aktíva (indexu – akciového, komoditného, dlhopisového, indexového koša). Hodnoty certifikátu a podkladového aktíva sa vyvíjajú priamo úmerne.

Emitenti:

- popredné zahraničné banky

Výnosy finančného nástroja:

Výnos je tvorený predovšetkým zmenami trhovej ceny indexového certifikátu.

Cena indexových certifikátov môže rásť aj klesať. Trhová cena indexového certifikátu závisí najmä od hodnoty podkladového aktíva (aktív), od ponuky a dopytu na trhu, pričom na ponuku a dopyt pôsobí viacero faktorov v závislosti od druhu indexového certifikátu. Investíciu v podobe indexového certifikátu je možné premeniť na hotovosť len predajom tohto indexového certifikátu. Rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou je zisk alebo strata investora.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

závisí od druhu indexového certifikátu, môže byť obmedzená ako aj neobmedzená

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

závisí od druhu indexového certifikátu (pri obyčajných indexovaných certifikátoch spravidla garancia nie je)

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko
- riziko realitného trhu
- prípadne iné typy rizík podľa podkladového aktíva certifikátu

b) Garantovaný certifikát

Charakteristika finančného nástroja

Garantovaný certifikát poskytuje investorovi možnosť podieľať sa na vývoji podkladového aktíva (akciového indexu, akciového koša, komodity...) pri garancii vloženého kapitálu. Investor má v čase splatnosti garantovanú výplatu nominálnej hodnoty a k tomu dostáva vyplatený podiel na výnose podkladového aktíva. V prípade negatívneho vývoja podkladového aktíva investor v čase splatnosti dostáva len garantovanú nominálnu hodnotu.

Emitenti:

- popredné zahraničné banky

Výnosy finančného nástroja:

Výnos garantovaného certifikátu je variabilný, závisí predovšetkým od vývoja podkladového aktíva. Može byť vyplácaný priebežne počas doby životnosti certifikátu alebo aj jednorazovo v čase splatnosti. Existuje veľa rôznych mechanizmov výpočtu výnosu v závislosti od vývoja podkladového aktíva, presný mechanizmus výpočtu je vždy uvádzaný v emisných podmienkach každého produktu. Garantovaný certifikát môže okrem variabilnej zložky výnosu vyplácať aj vopred stanovené pevné výnosy.

Investíciu v podobe garantovaného certifikátu je možné premeniť na hotovosť aj pred splatnosťou certifikátu predajom tohto certifikátu za trhovú cenu. Upozornenie: trhovú cenu garantovaného certifikátu počas jeho životnosti môže byť výrazne nižšia ako suma, ktorá je garantovaná pri splatnosti certifikátu. Cena garantovaných certifikátov môže rásť aj klesať. Trhovú cenu garantovaného certifikátu závisí najmä od hodnoty podkladového aktíva (aktív), od ponuky a dopytu na trhu, pričom na ponuku a dopyt pôsobí viacero faktorov v závislosti od druhu certifikátu. Rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou je zisk alebo strata investora.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

vopred stanovená

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

Áno, garancia výplaty menovitej hodnoty je však spravidla len pri splatnosti garantovaného certifikátu

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- **riziko zmeny ceny (trhové riziko)**
- **kreditné riziko**
- **riziko likvidity**
- **menové riziko**
- **riziko realitného trhu**
- **pripadne iné typy rizík podľa podkladového aktíva certifikátu**

c) Diskontný certifikát

Charakteristika finančného nástroja

Diskontný certifikát sa od klasického indexového certifikátu odlišuje tým, že na jednej strane má obmedzenú dobu trvania a na druhej strane je jeho maximálny možný výnos vopred stanovený.

Pri splatnosti certifikátu sú možné dva scenáre:

1. podkladové aktívum (akcia, index) sa kótuje na alebo nad úroveň najvyššieho možného výnosu – diskontný certifikát je splatený v hodnote najvyššieho možného výnosu
2. podkladové aktívum sa kótuje pod úroveň najvyššieho možného výnosu – diskontný certifikát je splatený v hodnote zodpovedajúcej hodnote podkladového aktíva (ako klasický indexový certifikát)

Ako kompenzáciu za limitovaný výnosový potenciál je diskontový certifikát vždy lacnejší ako podkladové aktívum – investor si kupuje podkladové aktívum s „diskontom“, ktorý slúži ako ochrana pred poklesom podkladového aktíva. Napr. ak podkladové aktívum bude počas životnosti certifikátu stagnovať, priama investícia do podkladového aktíva neprinesie zhodnotenie, zatiaľ čo investor pomocou diskontového

certifikátu získa výnos vo výške diskontu (teda zľavy, ktorú získal kúpou diskontového certifikátu oproti podkladovému aktívu).

Emitenti:

- popredné zahraničné banky

Výnosy finančného nástroja:

Výnos je tvorený predovšetkým zmenami trhovej ceny diskontového certifikátu. Cena diskontových certifikátov môže rásť aj klesať. Trhová cena diskontového certifikátu závisí najmä od hodnoty podkladového aktíva (aktív), od ponuky a dopytu na trhu, pričom na ponuku a dopyt pôsobí viacero faktorov v závislosti od druhu certifikátu. Investíciu v podobe diskontového certifikátu je možné premeniť na hotovosť aj pred splatnosťou certifikátu predajom tohto certifikátu. Rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou je zisk alebo strata investora. V prípade, že investor podrží certifikát do splatnosti, rozdiel medzi sumou vyplácanou pri splatnosti a nákupnou cenou tvorí zisk alebo stratu investora.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

vopred stanovená

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

nie

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko
- riziko realitného trhu
- prípadne iné typy rizík podľa podkladového aktíva certifikátu

d) Bonusový certifikát

Charakteristika finančného nástroja

Bonusový certifikát je finančný nástroj, ktorý ponúka možnosť investovať finančné prostriedky spravidla do niektorého z akciových indexov, komodít alebo samotných akciových titulov bez možnosti zaistenia istiny. Investorom prináša možnosť získať k jeho splatnosti vopred stanovený bonusový výnos, a to za predpokladu, že hodnota akciového indexu nedosiahne počas jeho platnosti úroveň bariéry. Podobne ako diskontné certifikáty majú obmedzenú dobu trvania a majú určitú ochranu pri poklese hodnoty podkladového aktíva.

Bonusový certifikát disponuje dvoma hranicami :

- bonus hranica (bonus level) - pri emisii sa nachádza nad hodnotou podkladového aktíva, niekedy aj dosť výrazne
- bariéra (security level) – pri emisii je pod aktuálnou hodnotou podkladového aktíva

Pri splatnosti certifikátu sú možné dva scenáre:

1. Ak sa cena podkladového aktíva dotkne bariéry alebo poklesne pod bariéru, a to kedykoľvek počas doby životnosti certifikátu, držiteľovi certifikátu bude pri splatnosti vyplatená aktuálna hodnota podkladového aktíva
2. Ak sa cena podkladového aktíva nikdy počas životnosti certifikátu nedotkne bariéry (podkladové aktívum sa počas životnosti certifikátu obchoduje nad bariérou), klient dostane pri splatnosti bonus hodnotu

Emitenti:

- popredné zahraničné banky

Výnosy finančného nástroja:

Výnos je tvorený predovšetkým zmenami trhovej ceny bonusového certifikátu. Cena bonusových certifikátov môže rásť aj klesať. Trhová cena bonusového certifikátu závisí najmä od hodnoty podkladového aktíva (aktív), od ponuky a dopytu na trhu, pričom na ponuku a dopyt pôsobí viacero faktorov v závislosti od druhu certifikátu. Investíciu v podobe bonusového certifikátu je možné premeniť na hotovosť aj pred splatnosťou certifikátu predajom tohto certifikátu. Rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou je zisk alebo strata investora. V prípade, že investor podrží certifikát do splatnosti, rozdiel medzi sumou vyplácanou pri splatnosti a nákupnou cenou tvorí zisk alebo stratu investora.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

vopred stanovená

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

nie

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko
- riziko realitného trhu
- prípadne iné typy rizík podľa podkladového aktíva certifikátu

Termínové obchody - Forwardy

Charakteristika finančného nástroja

Termínová konverzná operácia (Forward) je neodvolateľná dohoda medzi dvoma stranami o nákupe alebo predaji určitého objemu aktíva (napr. devíz) k určitému dátumu v budúcnosti za vopred stanovenú cenu (forwardový kurz). Forwardový kurz je cena zložená z dvoch prvkov: okamžitého (spotového) kurzu (napr. EUR/USD) a z tzv. úrokového diferenciálu (t.j. rozdielu v úrokových sadzbách obchodovaných mien, čiže z rozdielu úrokovej sadzby EUR a úrokovej sadzby USD). Rozdiel medzi výsledným forwardovým kurzom a spotovým kurzom je hodnota (body) kladná (premium) alebo záporná (diskont). Charakteristickým znakom je skutočnosť, že obchod sa uzatvára v súčasnosti, zatiaľ čo plnenie

kontraktu sa uskutočňuje až v budúcom, vopred dohodnutom termíne. Všetky podmienky kontraktu sa môžu dohodnúť individuálne. Obidve strany obchodu majú povinnosť daný obchod uskutočniť (aj v prípade, že v čase plnenia bude pre niektorú zo zúčastnených strán trhovú situáciu poskytovať výhodnejšie podmienky). Najčastejšie sa realizujú forwardové obchody so splatnosťou do jedného roka.

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- **úrokové riziko**
- **kreditné riziko**
- **riziko likvidity**
- **menové riziko**

Swap

Charakteristika finančného nástroja

Swap je zmluvne dohodnutá výmena vopred určeného aktíva medzi dvoma stranami v určitom termíne v budúcnosti. Swap je kombináciou okamžitého (spotového) obchodu a opačného termínového (forwardového) obchodu.

Základné druhy swapov:

- a) úrokový
- b) menový
- c) kombinovaný (kombinácia úrokového a menového swapu)

Z hľadiska kombinácie spotovej a forwardovej operácie sa môžu uskutočniť dva druhy swapov:

- a) Spot - forward swap
- b) Forward - forward swap

Úrokový swap

Ide o zmluvnú dohodu medzi dvoma stranami o vzájomnej výmene platby s pevnou (fixnou) úrokovou sadzbou za platbu s pohyblivou (plávajúcou) úrokovou sadzbou v rovnakej mene počas vopred dohodnutého obdobia. Tieto úrokové platby sa počítajú z vopred dohodnutej výšky menovitej hodnoty istiny. Avšak táto istina nie je nikdy predmetom plnenia, slúži len na výpočet predmetných úrokových platieb.

Menový swap

Ide o zmluvnú dohodu medzi dvoma stranami o okamžitej výmene určitého množstva meny A za menu B a o spätnej výmene meny B za menu A po termíne špecifikovanom v kontrakte. Je teda zložená z dvoch devízových operácií – okamžitej (spotovej) a termínovej (forwardovej).

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- úrokové riziko
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko

Upisovacie práva

Charakteristika finančného nástroja

Upisovacie právo je právo udelené spoločnosťou svojim akcionárom na nákup nových cenných papierov v závislosti od počtu akcií, ktoré akcionári vlastnia. Nároky sa vydávajú na základe podmienky prednostného práva v zakladacej listine alebo stanovách spoločnosti, ktoré stanovujú, že spoločnosť musí ponúknuť novú emisiu obyčajných akcií najprv svojim súčasným akcionárom a až potom všetkým ostatným osobám. Akcionári musia dostať možnosť zachovať si svoj podiel na vlastníctve príslušnej akciovej spoločnosti. Upisovacie právo môže, ale nemusí byť využité a je obchodovateľné aj na sekundárnych trhoch.

Emitenti:

- akciové spoločnosti

Výnosy finančného nástroja:

Držitelia práv sú obvykle oprávnení odkúpiť alebo upísať akcie v primárnych emisiách za cenu nižšiu, ako je bežná trhovacia cena. Samotná cena upisovacieho práva sa odvíja od ceny príslušnej akcie na trhu.

Doba viazanosti (splatnosti) finančného nástroja:

rôzna

Garancia menovitej hodnoty alebo investovanej sumy:

nie

RIZIKÁ SPÄTÉ S FINANČNÝM NÁSTROJOM:

- riziko zmeny ceny (trhové riziko)
- kreditné riziko
- riziko likvidity
- menové riziko